Skånes historia I årtal 960 - 1200

Wikipedia länk till Fotevikens Museum
Är källa / bildspel Anders Dernback

960

Religion Vid denna tid kommer biskop Poppo till den danske kungen Harald Blåtand i Jelling i Jylland. Han kristnar kungen och Harald tvingar danerna att bli kristna. Harald Blåtand har troligtvis under sin regeringstid på 970-talet lagt under **sig** Skåne med vapenmakt.

986

Politik Kung Harald Blåtand dör, enligt legenden genom en pil i ändan, avlossad av stormannen Palnetoke. Hans son Sven Tveskägg blir ny dansk kung.

1000

Politik Danerkungen Sven Tveskägg, sveakungen Olof Skötkonung och de norska jarlarna Eirik och Svein överfaller Olav Tryggvasons flotta vid Svolder. Olav stupar och segerherrarna delar Norge mellan sig. Fram till 1015 är den norska riksenheten upplöst. Viken (området runt Oslofjorden) ligger under danerkungen, Ranrike (Bohuslän) under sveakungen. Eirik och Svein styr i Tröndelag och Hålogaland (Nordland) som danerkungens jarlar. Platsen för det stora sjöslaget vid Svolder är idag inte känd. Adam av Bremen förlägger emellertid på 1070-talet platsen till Öresund.

1001

Den engelske kungen Ethelred betalar för tredje gången danagäld till danskarna. Summan är denna gång 24.000 pund silver. Första gången, år 991, utbetalades 10.000 pund, andra gången 16.000 pund.

1009

Befolkningen i Canterbury i England betalar 3.000 pund silver till en vikingahär för att slippa plundring.

1012

Danagäld på 48.000 pund utbetalas till danskarna i England. Thorkild den höge mottar summan och lovar samtidigt att gå i tjänst hos kung Ethelred med 45 skepp. Efter detta blir danagäld ett begrepp för kostnader att hålla en engelsk försvarsmakt.

1013

Efter flera års krig erövrar Sven Tveskägg England.

1014

Sven Tveskägg, son till Harald Gormsson (Harald Blåtand), dör i Gainsborough i England efter en kort tids sjukdom. Han begravs först i York men kvarlevorna överflyttas senare till Roskilde domkyrka. Sven var först gift med Gunhild av Venden, änka efter kung Erik Segersäll i Sverige. Sven försköt senare Gunhild och gifte om sig med Sigrid Storråda, dotter till den svenske vikingahövdingen Skogul-Toste. Harald II, son till Sven Tveskägg och Gunhild, blir ny kung i Danmark. Hans bror Knut den store företar en återerövring av England. Knut väljs av sin här till Englands kung tillsammans med Edmund Järnsida.

1016

Knut den store har detta år erövrat hela England. Hans medkung Edmund Järnsida dör och Knut blir ensam regent i England.

1017

Knut den store ingår äktenskap med Emma, änka efter Ethelred den rådville av England.

1018

Vid denna tid dör kung Harald II barnlös. Brodern, Knut den store av England, får en son Hardeknut (1018-42), blivande dansk kung.

1019

Knut den store blir kung även i Danmark.

1022

Knut den store drar på härtåg till Venden.

1026

Den norske kung Olav II Haraldsson (den helige) anfaller Danmark och Skåne tillsammans med sveakungen Anund Jakob. Knut den store kommer till undsättning med sin flotta från England, driver norrmännen på flykten, slår landhären i ett slag vid Stångby i Skåne. Hans flotta stänger in svenskarna i Helgeå där man avvaktad vid den internationella köpingehandelsplatsen i Hammarsjön. Efter ett stort slag ska svenskarna ha flytt landvägen efter att ha sänkt sin flotta. En annan uppgift säger att de flydde med flottan utmed kusten. Knut begraver sina döda krigare vid Norra Åsum kyrka. I senare litteratur åberopar vissa forskare att Helgeå legat vid Mälaren, en hypotes som är tämligen orimlig men som ständigt börjar återkomma i tryckt litteratur utan sakargumentation.

Sven Tveskäggs dotter Estrid är gift med Ulf Jarl som vid juletid mördas på order av kung Knut i Helig Trefaldighetskyrkans kor i Roskilde. Ulf Jarls son är Sven Estridsen, blivande dansk kung. Sven Estridsen flyr till kung Anund Jakob i Sverige.

1028

Knut den store härskar över Danmark, England och Norge och under en period dessutom över en del av Sverige, vilket gör honom till en av Europas mäktigaste härskare.

1030

En biskop utses för Själland och han ska också ha myndighet över Skåne.

1035

Kung Knut den store dör i Shaftesbury i Dorset, England. Han begravs i domkyrkan i Winchester. Vid Knut den stores död går Nordsjöimperiet i upplösning och blir spritt på flera händer. Knuts son Hardeknut blir dansk kung. Han har under åren 1028-35 varit lydkung i Danmark. I England blir halvbrodern Harald Harefod kung.

1040

Den danske kungen Hardeknut blir även kung i England efter sin halvbror Harald Harefod som dör detta år. I England kommer Hardeknut att gå till historien som en rå och grym kung.

1042

Danske kungen Hardeknut dör av hjärtslag under en väns bröllop i Lambeth i London. Han begravs i Winchesters domkyrka. Kungen är ogift och barnlös. Kung Magnus av Norge för en flotta till Danmark och blir här hyllad som ny dansk kung.

1043

Kung Magnus den gode besegrar venderna i ett slag på Lyrskov hede vid Slesvig. Krig utbryter i Danmark mellan tronkandidaterna Magnus den gode av Norge-Danmark och Sven Estridsen. Först efter Magnus död 1047 erkänns Sven Estridsen som dansk kung.

1047

Kung Magnus den gode dör efter att ha störtat av hästen och Sven II Estridsen blir ny dansk kung. Han är son till Ulf Jarl och Sven Tveskäggs dotter Estrid. Med olika frillor har Sven följande barn, samtliga blivande kungar av Danmark: Harald (III) Hen, Knut (II) den helige, Oluf (I) Hunger, Erik (I) Ejegod och Niels.

1050

Den norske kungen Harald Hårdråde plundrar i Skåne och södra Jylland där han bränner handelsstaden Hedeby.
Religion Vid denna tid ansöker kung Sven Estridsen hos påven att få bryta ut Danmark från det hamburgska ärkestiftet och göra Lund till nytt ärkestiftscentra för Norden. Ärkebiskop Adalbert i Hamburg motsätter sig förslaget på ett skickligt sätt genom att hänvisa till att antalet biskopsstift i Danmark, fyra till antalet, var för litet för ett eget ärkestift. Påven, som vid tillfället är i Tyskland, utökar istället hamburgstiftet med Norge, Island, Grönland och alla andra nordiska folk (Sverige låg redan under Hamburg).
Städer Vid denna tid blir S:t Clemens kyrka, som låg direkt utanför Helsingborgs befästningsringvall, ombyggd i sten. Denna kyrka, liksom även S:t Petri kyrka i Helsingborg, har föregåtts av träkyrkor eftersom deras äldsta stengrunder går igenom äldre gravar.

1060

Vid denna tid verkar det som om kung Sven Estridsen samarbetar med ärkebiskop Adalbert i Bremen. Planen kan ha varit att Adalbert skulle bli patriark (påvens ställföreträdare) och som sådan få lov att själv tillsätta en nyinstiftad ärkebiskopstjänst över Norden i Lund. För patriarkatet behövs ett antal nya biskopsstift i Danmark. Landet organiseras i åtta stift: Slesvig, Ribe, Århus, Vendsyssel, Fyn, Roskilde, Lund och Dalby. Varje stift får en biskop som ledare.

I Dalby i danska Skåne börjar biskop Egino bygga Heliga Korsets kyrka, den idag näst äldsta bevarade stenbyggnaden i Norden. Den äldsta är troligtvis S:t Clemens kyrka i Roskilde från 1030-talet.

1062

Den norska kungen Harald Hårdråde och den danske kungen Sven Estridsen utkämpar ett sjöslag vid Nissaån i Halland. Skåningarna flyr med sina skepp på natten. Efter en hård strid måste danerna fly men kung Harald kan trots detta inte underlägga sig Danmark.

1065

Vid denna tid (1061-1073) försöker åter kung Sven Estridsen inrätta ett eget ärkestift över Danmark. För att få påven positivt inställd har bl.a. kungen uppfört ett stort antal träkyrkor i Lund samt år 1060 lagt en fast stiftsorganisation i riket. Försöket med ärkestift misslyckas dock.

1066

Vid denna tid dör biskop Henrik av Lund och Egino, biskop i Dalby, flyttar över på Lundastolen. Detta innebär slutet för planerna med att bygga ut Dalby till stor stiftsstad.

1069

Danska vikingar under Sven Estridsens bror Asbjörn angriper England med hjälp av kungens söner Harald och Knut. De drivs tillbaka av en normandisk riddarhär under ledning av Vilhelm Erövraren.

1070

Vid denna tid inrättar också biskop Egino i Lund Heligkorsklostret i Dalby av augustinerorden. I ledningen sätter han en prost och en dekan. Den äldste kände dekanen bär namnet Lothen. Klosterbröderna är kaniker och namnen på de äldsta är Alwinus, Windane, Gerungus, Gunvatr och Richard. Kungen Sven Estridsen donerar en stor ljuskrona till Dalby kyrka med sexton lanternor eller torn på, 12 fot i diameter och helt i förgylld koppar. Ljuskronan föreställer det himmelska Jerusalem.
Allmänt Vid denna tid författar Adam av Bremen sin Danmarkshistoria. Här beskrivs bl.a. att Skåne har 300 kyrkor och att landskapet är det vackraste i Danmark. Han omtalar också staden Helsingborg, Lund och biskopssätet i Dalby. Ur texten läses bl.a.: "Det finns många överfarter från Själland till Skåne, den kortaste vid Helsingborg …det finns en kort överfart vid det Baltiska havet vid Helsingborg, på vilket ställe Själland kan ses från Skåne, ett vanligt tillhåll för vikingar".

1072

Biskop Egino av Lund besöker Rom. Detta är första gången en lundabiskop besöker påvehovet. Egino återvänder till Lund men dör 19 oktober. Han var en ivrig förkämpe för kristendomens utbredande, kristnade blekingarna och hjälpte till med kristnandet av Västergötland och övriga Sverige. Sven Estridsen insätter tysken Ricwald som ny biskop i Lund.

1074

Kung Sven Estridsen dör. Han gravsätts i Trefaldighetskyrkan i Roskilde. Vid Svens död finns det två läger bland hans söner: de fredliga Harald, Oluf, Ubbe och Niels och de mera krigiska Knut, Benedikt, Erik och Sven. De danska bönderna och stormännen hyllar på Isöre i Isefjorden Harald Hen som ny kung. Tillnamnet kan betyda "lös slipsten".
Religion Vid denna tid (mellan 1072 och 1076) författas ett brev från biskop Imad av Paderborn i Westfalen till påven. Här ges en beskrivning av den nuvarande biskop Ricwal i Lund öden på 1060-talet. Han hade varit kanik vid domkyrkan i Paderborn men rymt från sin prästtjänst och Imad hade lyst honom i bann. När det blev känt att Ricwald sökt sig till danerna lystes han i bann av nordens ärkebiskop Adalbert i Hamburg. Ricwal beskrivs som ohörsam, uppstudsig, förhärdad och hårdnackad.

1075

Den vid kungavalet ratade kungasonen Knut (den helige) företar ett plundringståg mot England men vänder snart hemåt.

1078

I ett påvebrev till den norske kungen antyds att det pågår en maktkamp i Danmark mellan kung Harald Hen och hans bror Knut och att den norske kungen på något sätt är inblandad.

1080

Kung Harald Hen dör och begravs troligtvis i Dalby stenkyrka, vid den östra gaveln. Knut II (den helige) är i Sverige då dödsbudet når honom. Han skyndar hem och väljs på Isöre till ny dansk kung. Knut, född ca 1043, är frilloson till Sven Estridsen.

Religion Vid denna tid grundas Bosjökloster på Boön mellan de två Ringsjöarna som ett benediktinkloster för nunnor.

1085

Knut II planerar, mot stormännens tycke, ett krigståg till England och samlar en stor flotta i Limfjorden. Kungen uppehåller sig dock i Sönderjylland hela sommaren och flottan kommer inte iväg. Till sist sänds Knuts bror Oluf till kungen för att han ska ge klartecken till avfärd. Olof fängslas och sänds som fånge till Flandern. Flottan upplöses.

Religion Den 21 maj befinner sig kung Knut den helige i Lund i följe av biskop Ricwal, biskoparna i Roskilde och Slesvig, jarlen Håkon, presbyterer (högre präster) och stallare. I Lund pågår uppförandet av en biskopskyrka i sten (delar av den nuvarande domen), och kungen donerar denna dag en mängd egendom till biskopssätet. Donationen är den äldsta i Norden vars ordalydelse är bevarad. I brevet nämns den tomtskatt som kungen erhåller från städerna Lomma, Lund och Helsingborg och dessutom att kungen ger domkyrkan rätten till en del av dessa pengar. Donationen lägger den ekonomiska grunden för ett instiftande av ett ärkestiftet i Lund.

1086

Kung Knut II utfärdar orättvisa lagar och det blir uppror. Kungen och hans bror Benedikt tar med hirden skydd i S:t Albani kyrka i Odense men mördas framför altaret. Knut begravs i kyrkan och blir år 1101 helgonförklarad av påven Urban II. Oluf I Hunger, frilloson till Sven Estridsen, frisläpps från sin fångenskap i Flandern och blir ny kung (1086-95). Hans regeringstid är mycket orolig med allmän laglöshet och missväxt.

1089

I Lund väljs Ascer (Asser) till ny biskop. Han tillhör en mäktig stormannaätt och är släkt med kungen. Ascer kommer senare att bli Nordens förste ärkebiskop.

1095

Kung Oluf I Hunger dör. Hans gravplats är okänd. Efter kungens död hemkallas Sven Estridsens frilloson Erik I Ejegod från Sverige och blir ny kung. Erik är född ca 1056. Smeknamnet "Ejegod" kan översättas med "den alltid gode". Under kungens regering företas framgångsrika krigståg mot venderna, folkslaget i södra Östersjön.

1096

Knut (Lavard), blivande kung och son till Erik I Ejegod och Bodil, föds.

1098

Kung Erik I Ejegod drar på pilgrimsfärd till Rom och möter påven, Urban II. Kungen ivrar för kung Knuts helgonförklaring och för att upprätta ett nordiskt ärkestift med centrum i Lund.

1100

Vid denna tid (mellan 1095-1101) nedskrivs den äldsta helgonbiografin över den år 1086 mördade Knut den helige.
Författaren prisar kungen som S:t Laurentiikyrkan i Lunds grundläggare, fader och gynnare.
Allmänt Vid denna tid är också stenhuggaren Hegvald verksam på Gotland och i Skåne. Han signerade några av sina verk med runskrift.

1101

Kung Knut, död 1086, helgonförklaras av påven. Hans kvarlevor nedläggs i ett praktfullt relikskrin i S:t Albani kyrka i Odense. Erik Ejegod grundar S:t Knuts kloster i Odense och hämtar hit engelska munkar från Evesham.

1103

Kung Erik I Ejegod drar på pilgrimsfärd till Det heliga landet. Som tillfällig ersättare tillsätter han biskop Ascer och sonen Harald Kesia. Sonen representerar kungen medan Ascer representerar drottningen. Kungen är hos påven Paschalis II på hösten. Något senare sänds den påvliga legaten, kardinalpresbytern Albericus, till Danmark med palliet, den nye ärkebiskopens ämbetsband. Norden blir nu en självständig kyrkoprovins, frigjord från den tyska Hamburg-Bremens överhöghet. Redan vid mitten av 1000-talet försökte den danske kungen Sven Estridsen göra Lund till ärkestiftsstad men förlorade denna kamp.

Politik Erik I Ejegod dör av feber i Paphos på Cypern och begravs på ön. Hans hustru Bodil når Jerusalem men dör på Oljeberget och blir begravd i Josafats dal.

1104

Vid ett kungaval på Isöre åsidosätts den döde kung Eriks son Harald Kesja och istället väljs den döde kungens bror Niels, Sven Estridsens yngste frilloson. Niels långa regeringstid (1104-34) blir fram till de sista åren präglad av fred och stabilitet i landet.

Religion Ascer blir Nordens förste ärkebiskop med säte i Lund. Han bekläds i staden av påvens utsände kardinal Alberich med palliet, ett speciellt ärkebiskopstecken i form av ett halsband med ull av får från ett heligt berg.

1105

Vid denna tid färdas den isländske skalden Markus Skeggjason i Danmark och förhärligar i en drapa den på korståg nyligen döde kung Erik Ejegod: "Den gäve kungen lät till menighetens bästa sätta en ärkebiskopsstol strax vid Lund i Danmark. Allt folk av dansk tunga hyllar sig till denna. Härskaren främjade de heligas samfund. Vi hör att Ascer, dugande i allo, är vigd till biskop. Gud som prövar hjärta och njure, leder honom på stigen till himlen.”

1113

Kung Niels drar med den danska ledungsflottan, i vilken troligtvis också skånska flottan ingår, till den södra Östersjökusten. Man går i land vid Lütke i Wagrien. Danskarna lider nederlag och kung Niels lyckas fly i sista stund.

1115

Den förre kung Erik Ejegods son Knut utnämns till jarl i Slesvig. Hans hird ger honom smeknamnet "Lavard", d.v.s. "brödgivaren".

1123

Bondeoroligheter utbryter i Danmark med krav på prästerna att hålla celibatet. Många präster som lever i äktenskap blir förföljda och dödade. En dansk flotta samlas i Öresund för ett korståg mot Kalmarsund och Småland men den avseglar aldrig. Den 30 juni inviger ärkebiskop Ascer kryptkyrkans huvudaltare i Lunds domkyrka. Det helgas till Johannes döparen, alla patriarker och profeter och talrika reliker nedläggs i altaret. Bland relikerna märks en bit av Kristi kors, grav, krubba och nattvardsbord, av Golgata, den klippa som han var född på och den klippa han enligt legenden stod på när han sa till lärjungarna sitt Frid vare med eder. Ascer donerar själv ett antal gårdar, bol, till den nya kyrkan. Dessa gåvor gör det möjligt att bättre organisera domkapitlet. Domkapitlets ledamöter bor i S:t Laurentiikloster som finns direkt norr om domkyrkan.Före detta år har den äldste kände abboten Hartwig i Allhelgonaklostret i Lund dött. Klostret var ett benediktinerkloster. Siward vigs av ärkebiskopen i Bremen till biskop över Uppsala, trots att Uppsala ligger under ärkebiskopen i Lund. Ärkebiskopen av Bremen arbetar nämligen på att få tillbaka Lundastiftet med hela Norden under sitt maktområde. Detta förlorade han 1103.

1124

Biskop Peder i Roskilde får stopp på det danska förföljandet av och blodbadet på präster som inte håller celibatet.

1125

Vid denna tid införs kyrkotiondeskatten i Danmark. Detta kan ha varit en av de ekonomiska grunderna för det omfattande stenkyrkobyggeri som igångsätts vid denna tid. I Skåne, där det finns minst trehundra sockenkyrkor, uppförs under 1100-talet en stor mängd stenkyrkor vilka ersätter de tidigare träkyrkorna.

1126

I Lunds domkyrka står ett norra altare klart den 22 juli i kryptkyrkan. Ärkebiskop Ascer viger altaret till aposteln och evangelisten Johannes, Jakob den äldre, martyrerna Gereon och Georgius, biskop Martin av Tours, ärkebiskop Nicolaus av Myrrha och Maria Magdalena. I altaret inläggs reliker efter dem alla.

1127

Kung Niels och hertig Boleslaw av Polen för krigståg mot hertig Vartislav av Pommern. Kungasonen Magnus Nielsen gifter sig i Ribe med den polske hertigens dotter Richizza.
Religion Ärkebiskop Otto av Bamberg kommer på missionsresa till Pommern och begär genom ombud att av ärkebiskop Ascer i Lund få tillstånd att predika för hedningarna på ön Rügen. En beskrivningen av mötet med Ascer finns bevarad: "En god och rättfram man, en ivrig lyssnare då talet gick om Gudi behagliga ting, kunnig och gudfruktig, men i sitt yttre framträdande bondsk som en vender." Om människorna i Ascers omgivning heter det: "orena och osnygga i mat och klädedräkt; i jämförelse med dem var de våra, som var vanligt och jämnt folk, storståtlige män, prästen Ivan till synes förnämligare än ärkebiskopen själv." Om Skånes kyrkor heter det "låga byggnader, oansenliga att se till". Troligtvis har många fortfarande varit av trä.

1130

Kung Niels och hans brorson, hertig Knut Lavard, blir i Ribe i södra Jylland osams i samband med att kungen anklagar Knut för illojalitet. Kungen och hans son Magnus ser sin makt hotad då Knut Lavard egentligen har rätt till Danmark genom sin döde far, kung Erik Ejegod. Knut Lavard verkar också vara mycket omtyckt av folket i Sönderjylland.
Religion Biskop Siward i Uppsala, som vigts till sitt ämbete av den tyske ärkebiskopen i strid mot den danske ärkebiskopen i Lund Ascer, drivs i landsflykt till Tyskland och återkommer aldrig. Ascer viger i stället Henrik till biskop i Sigtuna.
Allmänt Vid denna tid, mellan 1123 och 1131, finns i Lunds domkyrkas s.k. dödsbok de allra äldsta uppgifterna om spetälska i Norden. Här har införts en notis om en "Godvin den spetälske" som avlidit den 5 oktober och före sin död givit Laurentiklostret vid domkyrkan ett uns guld.

1131

Kungasonen Knut Lavard mördas i Haraldsted skog på Själland av sin kusin, kung Niels son Magnus. Ett långt inbördeskrig bryter nu ut i Danmark. Erik Emune, halvbror till den mördade Knut och son till den döde kung Erik Ejegod, gör uppror mot kung Niels och Magnus. Erik Emune kommer till Skåne och tar sig här kunganamn i strid mot kung Niels.
Knut Lavards och Ingeborgs son, den senare kungen Valdemar den store, föds i Slesvig. Valdemar kommer att uppfostras hos Skjalm Hvides son Asser Rig på Själland tillsammans med den blivande ärkebiskop Absalon.
Religion Ärkebiskop Ascer inviger den 11 januari det södra altaret i kryptkyrkan i Lunds domkyrka. Det helgas till S:t Blasius och S:t Egidius. Bland relikerna som inläggs i det nya altaret kommer många från ett äldre altare. Detta stod i den första biskopskyrkan från 1000-talet som nu ersattes av den under uppförande stående nya domkyrkan. Det heter om överflyttandet och helgonen att det var "många som förts över från altaret i den gamla münstern (kyrkan) och vilkas namn är kända för Gud allena.”

1132

Erik Emune, av skåningarna vald till dansk kung, besegrar en motståndareflotta vid Sejrö men hans kusin, kungasonen Magnus, lyckas fly. Kung Niels segrar å sin sida vid Skive i Jylland över en upprorshär ledd av ärkebiskop Ascers bror. Senare på året lider Erik Emune nederlag vid Hobro. Vid denna tid gifter sig Erik Emune med drottning Malmfred som först varit gift med Sigurd Jorsalfare i Norge men blivit förskjuten.

1133

Efter att ha intagit Haraldsborg vid Roskilde lider Erik Emune nederlag vid Værebro. Han kommer över till Skåne och till Lund för att begära hjälp av skåningarna i tronkampen men blir avvisad av dessa med ärkebiskop Ascer i spetsen. Han tvingas därför fly till Norge.

1133

Efter en långvarig schism med ärkebiskop Adalbero i Hamburg, vilken inför påven framgångsrikt krävt att få tillbaka Norden som del av Hamburgstiftet, bestämmer påven Innocentius II, efter bl.a. påtryckningar från tyske kejsaren Lothar av Sachsen, att Hamburgstiftet åter ska ta över Danmark, Sverige, Norge, Färöarna, Island och Grönland. Ärkebiskopsdömet i Lund har därmed upphört att existera.
Detta år omtalas Eskil, blivande ärkebiskop, som domprost i Lund.

1134

Den landsflyktige Erik Emune återkommer till Danmark från Norge. Han landstiger på Lolland, fängslar och hänger jarlen Ubbe varefter han ansluter sig till ärkebiskopen i Lund. Den tyske kejsaren vill återbörda det nordiska ärkestiftet till Hamburg. Kung Niels av Danmark stödjer kejsaren. Detta medför att ärkebiskop Ascer i Lund mot sin vilja tvingas att samarbete med kung Erik Emune som ju är motståndare både mot kung Niels och tyska kyrkan.
Ärkebiskopen börjar befästa Lund och ger Erik ekonomiska möjligheter att värva ryttartrupper från Tyskland. Kung Niels landstiger den 4 juni vid Foteviken i Skåne. I det stora slaget, där Erik Emune använder rytteri, stupar kung Niels son Magnus. Tillsammans med honom dör även fem biskopar, däribland den landsflyktige biskop Henrik, Sigtunas siste biskop. Kung Niels undkommer men mördas i Slesvig av några av den mördade Knut Lavards gillesbröder. Kungen begravs i Slesvigs domkyrka.
Ärkebiskop Ascer blir rikligt belönad för sin vänskap med Erik Emune. Julen 1134 firar kungen och drottningen i Lund.
Städer Helsingborg Saxo skriver i slutet av 1100-talet följande om året 1134: "Befann sig på slottet i Helsingborg danske kungen Erik Emune och norske kungen Håkan Gille, då den senare höll vad med den förre, att han skulle springa snabbare än kung Eriks hästar och vann vadet." Brunius anmärkte på 1800-talet att detta var den första kända hästkapplöpningen i staden. .

1135

Den nye danske kungen Erik Emune låter mörda sin ovän och släkting, kungasonen Harald Kesja, i bondbyn Skibet i Jylland. Han donerar också detta året 7 bol från mellersta och nordöstra Skåne samt från Amager till Lunds domkyrka. Vid överlämnandet i domkyrkan är hans drottning, den slaviska Malmfred, och hans unge son Sven Grathe närvarande. Donationen ska användas till ett s.k. prebende, dvs till en prästtjänst vid domkyrkan.

1136

Kung Erik Emune företar ett lyckosamt krigståg mot vendiska sjörövare på Rügen. För första gången medför en invasionsflotta rytteri.

1137

Erik Emune angriper Norge, bränner Oslo men drivs ut ur landet. Den 18 sep mördas han på tinget i Ribe av Plog, en man i hans hird. Kungens systerson Erik III Lam blir ny kung. Han är son till den jylländske herremannen Håkon och kung Erik Ejegods frillodotter Ragnhild.

Religion Ärkebiskop Ascer dör den 5 maj och begravs i Lunds domkyrka. Vid valet av ny ärkebiskop står två kandidater på listan, biskop Rig av Slesvig och biskop Eskil av Roskilde. Rig är kung Erik Emunes man. Eskil har motsatt sig den våldsmäktige kungen och t.o.m. kört bort honom från Själland. Rig väljs därför till ämbetet men den mäktige själländaren Peter Bodilsen ser dock till att det blir Eskil som blir ny ärkebiskop av Lund. Eskil sänder sin kaplan Herman från Roskilde till påven för att försöka utverka att Lund åter blir ärkestift för hela Norden.

Eskil är brorson till den tidigare ärkebiskopen Ascer. Hans ämbetstid präglas av försök att föra upp den danska kyrkan på en allmän europeisk nivå, bl.a. genom grundläggandet av många kloster.

1138

Prästen Herman, biskop Eskils utsände, lyckas få påven att åter erkänna Lund som ärkestiftstad över Norden. Kejsar Lothard av Sachsen, som degraderat Lund i förhållande till Hamburg, har just avlidit vilket öppnat möjlighet till förändringar. Herman för palliet till Lund. I augusti bekläds Eskil med detta heliga ämbetsband.

1139

Detta år väljs Oluf II Haraldsen, son till Harald Kesja, till dansk kung av skåningarna trots att kusinen Erik III Lam redan är kung.

Religion Ärkebiskop Eskil samlar de nordiska biskoparna till en provinsialsynod i Lund. Närvarande är biskop Herman av Slesvig, Rig av Roskilde, Sven av Viborg, Nothald av Ribe, Silvester av Börglum, Gislo av Linköping, Sigvard av Bergen och Orm av Färöarna. Ordförande är påven Innocentius II:s utsände, Theodignus, kardinalbiskop av Porto och S:ta Rufina Dietwin. Ärkestolen i Lunds självständighet från Hamburg-Bremenstolen bekräftas.

1140

Ärkebiskop Eskil försöker slå ner ett skånskt uppror mot kungen Erik III Lam men lider nederlag och tvingas fly till Själland. Upprorskungen Oluf Haraldsen tillsätter en egen ärkebiskop i Lund. Eskil försöker invadera Skåne men blir åter slagen. Genom ett nattligt flottangrepp lyckas emellertid Erik III Lam överrumpla Oluf som flyr. Den falske ärkebiskopen hängs.

Allmänt Vid denna tid författas den s.k. Roskildekrönikan av en okänd författare. Vid denna tid är också Mårten stenmästare verksam i Skåne. Han tillverkar bl.a. en mängd dopfuntar för nyuppförda stenkyrkor i ett stort geografiskt område norr och nordväst om Lund samt ornamentik i Lunds domkyrka.

1142

Upprorsledaren Oluf Haraldsen vänder tillbaka till Skåne och besegrar vid Lund kung Erik III Lams här. Han går över till Själland men blir slagen vid Gentofte och tvingas fly till Halland. Snart är han åter i Skåne.

1143

Oluf Haraldsen, den ende överlevande av den år 1135 mördade kungasonen Harald Kesjas söner, stupar i slaget vid Tjutebro strax norr om Råån i Skåne i kamp mot kung Erik III Lam. Erik III Lam har nu säkrat sig makten över hela Danmark inklusive Skåne.
I Tyskland grundas staden Lübeck vilket kommer att medföra en ökande tysk dominans på de skånska marknaderna. Detta är början till Hansan, medeltidens stora tyska handelsförbund mellan flera städer.

1144

Kung Erik III Lam gifter sig med Lutgard, dotter till markgreven Rudolf av Salzwedels. Enligt Saxo ska hon ha varit beryktad för sitt lösaktiga leverne.
Religion I Herrevad i norra Skåne grundar ärkebiskop Eskil med hjälp av inkallade bröder från Citeaux ett cistercienserkloster. Klostret kommer att bli mycket rikt.

1145

Lunds domkyrkas huvudaltare invigs av ärkebiskop Eskil under stor pompa och ståt. Kyrkan började byggas på 1080 talet. Vid invigningen har den gamle arkitekten Donatus dött och Regnerus är nu arkitekt. Domkyrka invigs på S:t Egidii dag, en lördag. I Lund var samlat "ett stort antal biskopar, furstar, adlige, klerus och menighet". Från Sverige kom biskoparna Gislo av Linköping och Ödgrim av Skara, från Danmark biskop Ascer av Roskilde och Herman av Slesvig. Kungaätten representerades av Sven Grathe (Erik Emunes son) och Knut Magnusen (den vid Foteviken stupade Magnus Nielsens son). Eskil viger kyrkan och högaltaret till jungfru Maria och S:t Laurentius och han har anskaffat många reliker. Ärkebiskopen visar upp dessa och lägger sedan föremålen på högaltaret. Biskop Gislo inviger därefter samma dag det södra altaret i domkyrkan till martyrerna Vincentius och Albanus ära. Lund Vid denna tid grundas i Lund S:t Peters nunnekloster. Det helgas till både S:t Petri och S:ta Maria. Klostret blir mycket förmöget och äger under medeltiden många gårdar i Skåne och rätten till en del av laxfisket i Halland.

1146

Kung Erik III Lam avsäger sig kronan och går in som munk i S:t Knuts benediktinerkloster i Odense. Han dör dock på sommaren och gravsätts i S:t Knuts kyrka. Sven III Grathe, frilloson efter Erik Emune, väljs till kung i Skåne och på Själland. Ärkebiskop Eskil verkar dock inte stödja Sven Grathes kandidatur. I Jylland väljs samtidigt sonen till den vid Foteviken 1134 stupade Magnus Nielsens, Knut III, till kung och riket delas. Detta blir inledningen till en släktkamp som härjar Danmark fram till året 1157.

Religion Lunds domkyrkas norra sidoaltare invigs. Vid denna tid, dvs efter 1145, grundar Eskil ett nunnekloster strax utanför och väster om Lund, vigt åt Jungfru Maria och Petrus. Den första priorissan är Christina. Själva klosterkyrkan är bevarad till våra dagar.

1147

Ärkebiskop Eskil medlar mellan de två kungarna Sven III Grathe och Knut III. Ett gemensamt krigståg mot de hedniska venderna misslyckas. Flottan lider under tåget ett svårt nederlag. Fejd utbryter åter när Sven utnämner den mördade Knut Lavards son Valdemar till hertig i Slesvig. Knut III betraktar detta område som sitt.

1148

Sven III Grathe utövar i Skåne ett våldsregemente liksom fadern Erik Emune gjort. Hans konflikt med ärkebiskop Eskil medför att Eskil fängslas. Enligt en uppgift hissas Eskil av kungens män upp i en korg under valven i Lunds domkyrka. En annan uppgift säger att Eskil låstes in i ett av domkyrkans tornrum.

1149

Åhus Enligt en källa från 1300-talet kommer detta år Åhus i ärkebiskopens ägo. Den kungliga gåvan kan ha samröre med att kungen och ärkebiskopen bilägger sina tvister. Kyrkan får också tre av de fyra häraderna på Bornholm. Borgen i Åhus och den äldsta borgen på Hammershus bör vara samtida; båda börjar byggas vid mitten av 1100-talet. Kanske är det Eskil som grundat själva staden Åhus. Stadens hamn är nämligen viktig för kontakten sjövägen mellan Lund och Uppsala. På den tiden har det varit snabbare att färdas med båt än på land.

1150

Vid denna tid påbörjas en omorganisation av försvarsväsendet i Danmark. Plikten att personligen deltaga, s.k. ledung, kan i vissa tillfällen ersättas med en skatt. Vid denna tid, 1100-talets senare hälft, etableras den internationella Skånemarknaden, som är baserad på sillhandeln.

Städer

Helsingborg Vid denna tid rivs den gamla befästningen uppe på landborgen i Helsingborg och man bygger en betydligt starkare anläggning. Ett runt torn av sandsten uppförs som en kärna i befästningen. Tornet har en diameter på drygt 14 meter och en murtjocklek på drygt fyra meter. Runt detta torn anläggs en oval borgplats som är ungefär 150 meter bred och 180 meter lång. Allt omges av en ringmur som kröns med ett antal försvarstorn. Utanför muren finns en vallgrav, utom i väster där muren löper längs landborgsbranten. En rundtornskyrka, S:t Mikaels kapell, är inbyggd i ringmurens västra sida.

Lund Vid denna tid grundas premonstratenserklostret i Lund sydväst om nuvarande Stortorget. Munkarna får överta en äldre kyrka som redan är vigd till Trefaldigheten. Rester efter kyrkan är frilagda och visas i dag i Ruinmuseet i Lund. Vid denna tid uppför man också någon kilometer öster om Lund ett spetälskesjukhus, s.k. hospital. Detta vigdes åt S:t Jörgen och var i bruk till år 1587.

Allmänt Vid denna tid verkar på både Gotland och i Skåne en anonym stenmästare som konsthistorikern Johnny Roosval kallat för "Majestatis". Han hugger bl.a. Trydedopfunten i Skåne och portalen till Hablingbo kyrka på Gotland.

1151

I det danska inbördeskriget lider Knut III nederlag under ett slag vid Viborg i Jylland och måste fly landet.

Allmänt Vid denna tid (1151-1155) uppför den anonyme Oxiemästaren Stora Hammars kyrka vid Höllviken. Kyrkan är daterad genom dendrokronologi av virke från takstolen. Oxiemästaren var verksam i sydvästra Skåne och lärjunge till Mårten stenmästare. Kännetecknade för hans konst är bl.a. lejonet som äter vindruvor.

1153

Sven III Grathe gör från Skåne ett krigståg in i Småland och Sverige som hämnd för att Johan, son till svenske kungen Sverker d.ä., rövat bort jarlen Karl av Hallands hustru. Vintern sätter dock stopp för hären som vänder tillbaka.
Religion På ett stort kyrkomöte i Linköping överlägger påvens utsände, Nikolaus Breakspeare, med den svenske kungen Sverker d.ä. om etablerandet av ett eget svenskt ärkestift, avskiljt från ärkebiskopen i Lund. Sverker vill troligtvis ha stiftstaden i Östergötland.
Ärkebiskop Eskil av Lund gör en utlandsresa och besöker sin vän och betydelsefulle kyrkoman Bernhard av Clairvaux. Genom dennes stöd hos påven förhindras att ärkebiskopen i Hamburg, Hartwig I, lyckas att tillsammans med Sven III Grathe och tyske kejsaren åter lägga ärkestiftet i Lund under ärkebiskopen i Hamburg.

1154

Oroligheter utbryter i Skåne, riktade mot kung Sven III Grathe. På ett ting möts kungen av hånfulla rop och stenkastning. Han bränner som hämnd några skånska bondbyar. Valdemar, senare "den store", allierar sig med Knut III genom att trolova sig med dennes syster Sofie och han hyllas på Viborg ting som medkung till Knut. Danmark har nu tre samtida kungar och situationen är förvirrad. Ärkebiskop Eskil möter Valdemar och Knut i Viborg. Han går därefter över till Själland med en här och förhandlar med den tredje kungen, Sven. Sven flyr med sina trupper till utlandet.

1155

Ärkebiskop Eskil av Lund reser till Rom för att bl.a. försöka få påven att inte avstycka Sverige från ärkestiftet i Lund. Påven vill dock inrätta ett eget ärkestift för Sverige men ärkebiskopen i Lund ska vara dess "primas", d.v.s. dess överhöghet. Eskil blir på hemvägen tillfångatagen på order av den tyske kejsaren Fredrik Barbarossa. Påven kräver att den lundensiske ärkebiskopen blir fri vilket leder till en splittring av den kyrkliga världsmakten och kejsarmakten.
Tommarp I den skånska staden Tommarp på Österlen grundas ett premonstratenserklosteri. Detta är det första klostret av denna orden som ärkebiskop Eskil anlägger i Skåne. Påven Hadrianus IV undertecknar den 22 nov klostrets privilegier och sänder brevet till den förste abboten Patrius.

1156

Den landsflyktige Sven III Grathe får hjälp av den tyske hertigen Henrik Lejonet och tränger med en tysk här in i Slesvig samt besätter Fyn och Lolland.

1157

Kung Sven III Grathe, Knut III och Valdemar den store möts till fredssamtal på Lolland. Riket delas i tre delar: Sven får Skåne, Valdemar Jylland och Knut Själland-Fyn. Tre dagar senare håller Sven gille i Roskilde, det s.k. "blodsgillet". Knut mördas men Valdemar lyckas fly till Jylland. Här håller han bröllop i Viborg med Sofie, syster till den mördade Knut III. Sven för den skånsk-själländska hären till Jylland men stupar under slaget på Grathe hed och begravs skändligt på heden. Ny kung över hela Danmark blir Valdemar den store. Han är son till Knut Lavard och Ingeborg av Ryssland.

1158

Ärkebiskop Eskil släpps av den tyske kejsaren ur sitt fängelse som han suttit i sedan år 1155 och han är åter i Lund före den 18 april. Biskop Asser i Roskilde dör och kung Valdemar den store får barndomsvännen Absalon vald till biskop.

1159

Kung Valdemar den store samlar den skånska och själländska ledungsflottan till ett sjötåg mot venderna. Krigståget misslyckas när en storm skingrar flottan. I stället för att anfalla Rügen härjar man området Barth. Krigståget blir dock början på försöken att krossa de vendiska sjörövare som härjar Danmarks kuster.

*Religion Påven Hadrianus IV dör och en lång strid om påvevärdigheten startar. Den tyske kejsaren Fredrik Barbarossa stöder sin kandidat Victor, medan den andre kandidaten Alexander flyr till Frankrike. Kung Valdemar den store av Danmark ansluter sig till kejsaren medan ärkebiskop Eskil i Lund håller på Alexander. En man vid namn Occo utses av Victor till biskop i Slesvig och Eskil lyser honom i bann. Kampen mellan den danske kungen och ärkebiskopen blossar då upp på allvar. Eskil flyr från Skåne till Värend i södra Småland. En av hans borgar kommer samtidigt genom förräderi i kungens hand. Fem danska biskopar ansluter sig också till Valdemar.

1160

Vid denna tid utsänder abbot Robertus från Herrevad kloster i Skåne abboten Peter och tolv munkar för att grunda Tvis kloster i Ribe i Jylland.

Vä Före 1164 (eller kanske år 1170) utfärdas instiftarurkunden för premonstratenserklostret i staden Vä av biskop Simon av Odense som tidigare varit domprost i Lund. Han har av kungen mottagit Mariakyrkan i Vä, vilken bör ha uppförts före 1150-talet. Kyrkan blir nu klosterkyrka.

1161

I striden mellan kung Valdemar den store och ärkebiskop Eskil av Lund intas Eskils stora borg Söborg på norra Själland. Eskil går i landsflykt, en utlandsvistelse som kommer att föra honom till Jerusalem, Italien och Rom och till Frankrike.

Tommarp Valdemar den store utfärdar ett skydds- och privilegiebrev för premonstratenserklostret i Tommarp. Här framgår att klostret äger de två kyrkorna i staden samt S:t Nikolai kyrka i Simrishamn och fem vattenmöllor i Tommarpsån. En av dessa var "Valkemölla" och namnet antyder produktion av textilier.

1162

Kung Valdemar den store tvingas att hylla den tyske kejsaren Friedrich I Barbarossa som sin länsherre och också offentligt hylla kejsarens påve Victor. I kungens sällskap hos kejsarene är hans förtrogna Sune (son till Ebbe Skjalmson), Absalon och Esbern (båda söner till stormannen Asser Rig). Valdemar börjar emellertid samtidigt uppföra den s.k. Valdemarsmuren utmed Jyllands sydgräns. Kungen företar också krigståg utmed den pommerska kusten. Staden Wolgast erövras.

1163

Senast vid denna tid instiftas premonstratenserklostret i Lund, helgat åt Frälsaren och den heliga trefaldigheten. Den förste abboten är Huglek som dör redan på 1160-talet.

1164

Danskarna företar ett krigståg mot venderna på ön Rügen. Absalon får stormännen att utse Valdemar den stores son Knut till kommande efterträdare på tronen.
Religion Den landsflyktige ärkebiskop Eskil slår sig ner i klostet St.-Marcel och det högt ansedda klostret St.-Victor i Paris. Sverige blir ett eget ärkebiskopsdöme med centrum i Gamla Uppsala. Ärkestiftet står under ärkebiskopen i Lunds överinseende.
Cisterciensermunken Stefan från Alvastra blir den förste ärkebiskopen. Eskil viger Stefan i närvaro av påven Alexander III i Sens.

1165

Efter det att påven Victor dött börjar Valdemar den store att svänga sina sympatier till fördel för den landsflyktige påven Alexander.
Vid denna tid grundar ärkebiskop Eskil Trefaldighetsklostret i Öved, tillhörigt premonstratenserna. I slutet av 1100-talet omtalas det som Insula S:tæ Trinitatis. Eskil skänker ärkebiskopstiondena från Skytts och Bara härader i Skåne till klostret.

1167

Kung Valdemar den store får rådet av påve Alexander III att försonas med sin ärkebiskop och Eskil kan på hösten återvända från landsflykten i Frankrike till Lund.

1169

Under ledning av kung Valdemar den store och biskop Absalon igångsätts ett fälttåg mot de hedniska venderna som länge härjat de danska kusterna. Rügen med borgen och helgedomen Arkona erövras. Avgudastatyn i trä av guden med fyra huvuden, Svantevit, förstörs.

1170

Valdemar (II) Sejr, blivande dansk kung och son till Valdemar den store och Ingeborg, föds.
Den 25 juni samlar Valdemar den store Danmarks främste i Ringsted kyrka på Själland. Kvarlevorna efter den döde Knut Lavard altarsätts av ärkebiskop Eskil av Lund. Eskil kröner samtidigt Valdemars son Knut VI till medregent, klär honom i purpur och sätter honom på tronen.
I juni detta år (eller något år före 1164) utfärdar biskop Simon i Odense instiftarbrevet för premonstratensernas kloster i Vä i Skåne efter det att kungen, drottningen och ärkebiskop Eskil givit sitt samtycke. Klostret vigs för jungfru Maria. Gilbert blir klostrets första abbot och man får Mariakyrkan i Vä och Kiaby kyrka. Till Kiaby hör också kapellet i Kjuge. Vid denna tid utsänder abbot Stephanus från Herrevad abboten Thomas och tolv munkar från Herrevad för att grunda Holme kloster på Fyn. samt abboten Peter med munkar för att grunda Lögum kloster i Sydjylland.
Malmö omtalas första gången i skrift. Platsen åsyftar bondbyn och ej den senare staden.

1171

Vid denna tid (1167-1171) utfärdar ärkebiskop Eskil den skånska kyrkolagen, ett viktigt dokument som reglerar kyrkans förhållande till sin omgivning.

1172

Vid denna tid utverkar ärkebiskop Eskil tillsammans med abboten i klostret St.-Remi i Reims att en klosterbroder Fulko ska leda ett kristet missionståg mot esterna. I krigståget ska daner, norrmän, svear och göter deltaga. Då Fulko inte kan språket utses en tolk, Nicolaus, en munk med estnisk börd, att följa med. Fulko kommer till Lund men hur det sedan går för företaget kännes ej.

1174

Mot kung Valdemar den stores önskan beger sig ärkebiskop Eskil på en längre utlandsfärd. Resan varar till år 1176 och går till Frankrike. Här för bl.a. Eskil en process mot en abbot som stulit en stor mängd silver som deponerats i ett kloster.

1175

Saxo skriver i slutet av 1100-talet: "Kung Valdemar den store skulle mördas på skeppsbron i Helsingborg när han färdades från Flynderborg (borgen i Helsingör) till Helsingborg. P.g.a. is i sundet kom kungen i livsfara och så mycket folk strömmade ner att mördarna ej vågade fullfölja.
Helsingborg Vid troligtvis denna tid byggs en liten kyrka på stranden vid Helsingborg. Den är av sandsten och uppförd i romansk stil. Kyrkan, som är helgad åt jungfru Maria, brukas av fiskare och marknadsbesökare.

1176

Ärkebiskop Eskil återkommer på hösten till Lund efter en längre tids vistelse i Frankrike.

1177

Den blivande danske kungen Knut VI gifter sig i Lunds domkyrka med Gertrud, dotter till hertig Henrik Lejonet av Sachsen.
I april kommer Valdemar den store och landets biskopar till Lund. Eskil läser upp det påvebrev vari han fått påvens tillstånd att abdikera. Kung Valdemars man Absalon väljs efter några tumultartade scener i Lunds domkyrka till ny ärkebiskop. Han får dessutom behålla biskopsämbetet i Roskilde vilket gör att han blir mycket mäktig. Absalon för Eskil till Slesvig på sitt skepp. Han erbjuder honom en silverskål som avskedsgåva men Eskil avböjer. Eskil kommer att bli munk i Clairvaux. Absalon kommer snart att försöka att införa biskopstionden och även på andra sätt styrka makten i Skåne vilket leder till uppror i landskapet. Från Lunds premonstratenserkloster utvandrar en grupp munkar för att bygga ett dotterkloster i Belbuk i Pommern.

1178

Den förre ärkebiskopen Eskils dottersöner Karl och Knut Karlsen bryter från Halland in i Göinge och kommer i strid med befolkningen. Karl stupar och Knut tillfångatas och kommer att tillbringa resten av livet i fångtornet på Söborg på Själland.
I början av året kommer påvens utsände till Lund och bekläder ärkebiskop Absalon med palliet, ärkebiskopsämbetets heliga tygband.Absalon går med hård hand mot de nu uppblossade upprorshärdarna i Skåne. Skåne läggs närmast under ockupation av Absalons mäktiga vänner.

1180

Ärkebiskop Absalon vill införa biskopstionde och celibattvång och tillsätta själländare på högre skånska prästtjänster. Detta leder till att uppror utbryter på sommaren i Skåne. Kung Valdemar håller rådslag med sina vänner Absalon och stormännen Sune och Esbern. Absalon blir instängd av bondehären på Sövdeborg mitt i Skåne, lyckas emellertid ta sig ut och fly till Själland. Absalon lägger s.k. interdikt över Skåne, en form av hård kyrklig bestraffning där alla kyrkor stängs och inga begravningar får ske.
Kungen skriver till skåningarna men dessa avlyser de orättfärdiga skatterna, prästerna behöver inte hålla på celibatet och ärkebiskopen anses obehövlig i Skåne. På hösten seglar Valdemar och Absalon över till Helsingborg. Kungen får komma iland men Absalon drivs till havs med stenar. Den danske prästen och krönikören Saxo berättar samtidigt om händelsen: "Här var mycket folk församlat för fiskets skull och de hade byggt sig många bodar vid stranden." Sillen går alltså till i stora mängder längs den skånska kusten. I Helsingborg är dock sillfisket inte så omfattande som vid t ex Skanör. I samband med det årliga sillfisket drivs det i Helsingborg marknad på stranden. Det mesta säljs till utländska uppköpare, främst tyska köpmän.

Helsingborg Den danske prästen och krönikören Saxo berättar att ärkebiskop Absalon kom till Helsingborg på hösten år 1180. Han blir ovänligt mottagen. Här är mycket folk församlat för fiskets skull och de har byggt sig många bodar vid stranden. Sillen går vid denna tid till i stora mängder längs den skånska kusten. I Helsingborg är tillgången på sill dock mindre än vid t ex Skanör. Sillen saltas och läggs i tunnor och i samband med sillfisket drivs det marknad på stranden. Det mesta säljs till utländska uppköpare, främst tyska köpmän.

Skanör Vid denna tid, i slutet av 1100-talet, uppför man ett litet kapell i kritsten på den plats där S:t Olofs stadskyrka i Skanör i dag ligger. Delar av kapellets norra mur ingår i den nuvarande kyrkan, vars äldsta delar är från tidigt 1200-tal. Kapellet visar att fiskhandeln nu tagit fart på allvar ute på den vindpinade platsen i nuvarande Skanör.

1181

Valdemar och ärkebiskop Absalon går med en här över till Skåne och kommer till Lund. En bondehär är samtidigt på marsch norrifrån och det blir stor strid vid Dösjebro. Bönderna drivs ut i ån och många dränks kallblodigt. Valdemar går mot den andra bondehären vid Getingebro. P.g.a. starka barrikader kan inte kungen anfalla. Förhandlingar vidtar. Trots Absalons protester får bönderna igenom sitt krav på att inte betala biskopsskatt. Interdiktet avlyses, böndernas seger är stor men Absalon ruvar på hämnd.

1182

Kung Valdemar påbörjar ett vendertåg med ledungsflottan mot Wolgast men drabbas av febersjukdom och förs till Vordingborg på Själland där han dör i maj. Hans son Knut VI utropas av jylländingarna till kung. Skåningarna kräver däremot sin rätt att själva få välja kung och ratar Knut VI. Man får hjälp från Sverige. Ärkebiskop Absalon går då över till Skåne och slår med sitt rytteri och fotfolk ner upproret vid Lomma å. När han gör sitt intåg i Lund är det som en total segrare över skåningarna. Saxo skriver "Och aldrig har allmogen sen dess vågat det dumdristiga försöket att sätta sig upp mot de stora".

Påven tar Bosjö nunnekloster under sitt skydd och stadfäster dess privilegier. Klostret är grundat av stormannen Thord. Priorissa är vid denna tid Juliana som till sin hjälp har en prior, d.v.s. en manlig präst.

Den 6 september dör Eskil, den tidigare ärkebiskopen i Lund, i klostret i Clairvaux.

1184

Pomrarna anfaller det danska Rügen efter det att kung Knut VI vägrat svära länseden till den tyske kejsaren. Ärkebiskop Absalon samlar snabbt flottan och krossar fullständigt den fientliga invasionsflottan på kanske 500 skepp. Danskarna lägger därefter under sig ytterligare tyskt östersjöland.

1185

Vä Vid denna tid är Tobias abbot i premonstratenserklostret i Vä. Absalon byter klostergodset så att munkarna i ersättning för Kiaby kyrka och Kjuge kapell i stället får Skepparlövs kyrka.

Lund Vid juletid befinner sig Knut VI, drottning Gertrud och kungens bror Valdemar Sejr i Lund. Kungen utfärdar här ett privilegiebrev för S:t Laurentius, d.v.s. för domkyrkan.

1187

Ärkebiskop Absalon håller möte i Lund med representanter för rikets biskopar och för klostret i Dalby. Man försöker få till stånd en mera enhetlig gudstjänstordning. Rangordningen i den officiella bön som ska framföras varje dag ändras så att påven kommer först, därefter biskopen, prästen och kyrkan. Intressant är att notera att kungen i bönhänseende får en tillbakadragen plats. Denna statussänkning följer inte internationell praxis, en liten men dock klar antydan om att Absalon nu har sådan maktställning att han i vissa avseenden vågar gå mot själve kungen.

1190

Ärkebiskop Erik av Trondheim blir fördriven av den norske kungen Sverre och söker sin tillflykt hos ärkebiskop Absalon i Lund.

Allmänt Vid denna tid börjar Saxo skriva boken om "Danernas bedrifter". Detta verk är primärt ett monument över ärkebiskop Absalon, som har beställt det, men det är dessutom en viktig källskrift till Danmarks tidiga historia. I denna skrift omtalas många händelser i Skånes historia.

1192

Påvens utsände Cinthius kommer till Danmark och har i Lund överläggningar med Absalon. Eftersom kung Valdemar tidigare givit Absalon borgen Havn (Köpenhamn) och biskopen skänkt borgen till Roskilde biskopsstol med förbehållet att Absalon under sin livstid ska utnyttja den, stadfäster legaten detta i påvens namn. Absalon har dessutom lagt intäkterna från tre grannsocknar till borgen.

I oktober inviger ärkebiskop Absalon Gumlösa tegelkyrka i nordöstra Skåne vilken herr Trugot låtit uppföra. I följet finns den landsflyktige ärkebiskop Erik av Trondheim och biskop Stenar av Växjö. Kyrkan är den äldsta kända daterade tegelkyrka i nuvarande Sverige. Redan på 1170-1180-talen började man i Danmark bygga med tegel. Försvarsmuren Danevirke i södra Jylland och kyrkorna i Ringsted och Sorö på Själland är de tidigaste exemplen.

1196

I Norge rasar sedan länge ett inbördeskrig. På hösten kommer biskop Nicolas av Oslo till Skånemarknaden. Här bildar han med likasinnade det s.k. "baglerpartiet" vars uppgift är kampen mot den norske kung Sverre.

Påvens legat Fidentius kommer till Danmark. Danskarna blir tvungna att bekosta hans uppehälle. Fidentius pressar ut så mycket som möjligt av kyrkan vilket gör många förbittrade, bl.a. kommer legaten i strid med den fromme abbot Vilhelm på Själland.

1197

Den danske kungen Knut VI:s hustru Gertrud dör i Vä och begravs i stadens Mariakyrka. Hon var dotter till den mäktige Henrik Lejonet i Tyskland. Påvens utsände, den girige Fidentius, dör i februari i Lund.

1198

Markgreven Otto av Brandenburg och greve Adolf av Holstein invaderar de danska östersjöbesittningarna.

Roskildebiskopen Peder Sunesen leder en här mot inkräktarna. Ärkebiskop Absalon klagar i brev till påven att svenskarna inte lyder honom i hans egenskap av primas, d.v.s. ledare, över ärkebiskopen i Uppsala.

1199

Kung Knut samlar en stor här mot greve Adolf av Holstein men avvaktar med själva krigståget.

1200

Kung Knut VI utfärdar egenmäktigt en lag med motiveringen att han fått myndigheten som kung av Gud.
Allmänt Vid denna tid berättar den danske krönikören Saxo om fisket i Öresund: "Mellan Själlands ostkust och Skånes västkust skär havet in i ett sund, där fiskarna varje år brukar göra en ofantlig fångst, ty hela sundet är så fullt av sillstim, att fartygen stundom sitter fast och knappast kan drivas fram med årorna, så att de behöver inga konstfärdiga redskap utan kan fånga fisken med blotta händerna".
Skanör I början av detta århundrade börjar den första egentliga fasta bebyggelsen i Skanör att ta form. Namnet Skanör betyder förmodligen den skånska sandreveln eller Skånes sandrevel. Det danska namnet "Skaaneör" har sedan genom tysk påverkan blivit Skanör. Belägg för stavning "Scanör" eller Skanör finns redan år 1231. Ortens permanenta bebyggelse är ganska blygsam i förhållande till den säsongsmässiga bebyggelsen inom de olika s.k. fitområden som hansestäderna har i området. Rostock är tidigt den dominerande hansestaden och staden har på sitt fitområde också en egen kyrka och en stor kyrkogård som under medeltiden kommer att omfatta över 1.200 gravar. Området kallas i dag för Lagmanshejdan.